

Xavier Vence

Santiago Lago

Manuel Cao

Tots tres són professors universitaris. Tots tres tenen són progressistes. I tots tres, al remat, coincideixen a dir que la situació econòmica gallega no ha patit grans canvis amb l'arribada al poder del bipartit. No hi ha el cataclisme que vaticinaven alguns –i sobre el qual el mateix Fraga insisteix, en aquestes mateixes pàgines–, però tampoc massa innovacions.

“Continua havent-hi un excés de clientelisme, continuen les dificultats per entendre la meritocràcia”, apunta Santiago Lago, que imparteix Economia Aplicada a la Universitat de Vigo. “Es un Govern excessivament prudent. La dita de ‘que vénen els rojos’ és una llosa per a fer política de més calat. Diuen que es tracta d’un ‘canvi tranquil’; tant, de fet, que pràcticament no es nota.”

Manuel Cao, que treballa a la Universitat de Santiago de Compostel·la, diu que el relleu “no ha tingut gaire incidència, perquè, al capdavant, l’economia depèn de factors preexistents. A poc a poc es modifiquen algunes línies, però molt lentament, costa de fer grans canvis. La victòria va ser tan estreta que encara tenen més cura”.

Al seu torn, Xavier Vence, catedràtic d’Economia Aplicada, opina que “des dels anys 2002-2003, l’economia gallega viu una etapa de creixement que s’ha mantingut amb l’actual executiu. Dependent de l’àrea, hi ha més dosis de continuïtat o de renovació, però totes estan influïdes per una política pressupostària de contenció de la despesa que, al meu parer, és fins i tot excessiva. Un dels principals reptes del Govern, com ara la professionalització de l’administració, que és molt precària i poc eficient, no pot afrontar-se per aquest excessiu control de la despesa”.

L’economia gallega es fonamenta sobre quatre pilars principals, i tots quatre

Queda Portugal

‘Que vénen els rojos’. Amb aquesta expressió, alguns miraven d’alertar empresaris i treballadors sobre el suposat risc d’un executiu de socialistes i nacionalistes. L’economia gallega, però, continua creixent, i més que ho faria si l’euroregió amb el nord de Portugal funcionara a ple rendiment.

s’enfronten a peculiaritats diverses. Pel que fa a l’automoció, la planta més important de l’estat és la de Citroën a Vigo, que ha servit de pol d’atracció de nombroses empreses no sols al sud de Galícia, sinó també al nord de Portugal. Recentment s’ha renovat la cúpula directiva a París, i, malgrat que la de Vigo és la factoria més rendible, un canvi d’aquesta magnitud genera incertesa.

Al sector agropecuari destaquen Pescanova i Coren, a més de les conserves. L’aposta per l’aqüicultura d’aquestes rellevants empreses era molt permeable per l’executiu de Fraga, però aquest és més estricte pel que fa als paràmetres ecològics, tenint en compte que no hi ha cap mapa que expliciti amb claredat on poden obrir-se piscifactories. La direcció de Pescanova sintonitza amb el PP, i ha criticat les precaucions del bipartit.

Pel que fa al tèxtil, Galícia produeix moda que vesteixen milions i milions de persones: Adolfo Domínguez, Caramelo, Purificación García, Antonio Pernas, Roberto Verino... i, és clar, el rei a àmbit internacional: Inditex, que inclou no sols Zara, sinó també Pull and Bear,

Massimo Dutti, Bershka i Stradivarius, entre d’altres. Ací el problema és que Amancio Ortega, que apadrina fundacions i col·labora amb alguns projectes, no vol un clúster gallec del tèxtil.

Per últim, l’allau urbanístic tampoc no ha oblidat Galícia, que pateix una intensa edificació del seu litoral. Ací hi ha canvis perceptibles: PSdG i BNG acaben d’aprovar una llei per la qual queda prohibit aixecar habitatges a menys de 500 metres de la costa, durant els propers dos anys.

Objectiu 1. Alguns no tenien clar que Galícia, després de la revisió feta recentment per la Unió Europea, continuara com a objectiu prioritari d’inversions. Ho serà almenys fins el 2013, tot i l’accés dels països de l’Est –només Andalusia, Castella - la Manxa i Extremadura continuen d’Objectiu 1 també–. Això, i el saldo positiu que rep de les balances fiscals espanyoles, permet a Galícia encarar amb més tranquil·litat el seu futur.

“Pensàvem que al 2007 la UE retallaria sensiblement les aportacions a Galícia; la retallada és més gran que no allò

El conseller de Treball de la Xunta de Galícia, Ricardo Varela, al centre, durant la signatura d'un conveni de col·laboració transfronterera entre Galícia i el nord de Portugal.

que volen fer veure els nostres governants, però ens en podem conformar, sobretot si part d'aquestes inversions, segons ha informat el Govern, van a parar a la R+D", explica Lago.

Aquest professor també incideix en la balança negativa –del 10%– entre exportacions i importacions. "Aquest 10% el compensa la balança fiscal: tan sols en pensions de jubilació, entren 2.000 milions més dels que se'n van, tot just al contrari que a Catalunya. A més, el nostre nivell d'exportacions és enganyós, perquè un terç són cotxes, i les importacions depenen molt del preu del petroli a la refineria Repsol de la Corunya."

Empresariat tranquil. L'economia, doncs, continua el seu rumb, i els empresaris no senten pànic perquè al Govern gallec hi haja un pacte entre socialistes i nacionalistes, alguns dels quals vinguts de l'extrema esquerra o del comunisme –el mateix president Touriño, o el conseller d'Economia, José Ramón Fernández, van militar al seu dia al PC.

"La imatge de perfecta sintonia entre Fraga i els empresaris era fictícia. Els empresaris que de debò competeixen al mercat no tenien por al canvi, i ara, defet, observen que s'obren noves possibilitats, no tenen cap recel. Fins i tot lluiten per dirigir les inversions de les conselleries d'Economia i d'Indústria, que estan en mans de partits diferents", comenta Manuel Cao. "També noten que ara hi ha més interès de dinamitzar la so-

cietat, cosa que el PP no feia per por de crear contrapoders, ja que volia controlar tota la clientela politicoempresarial. La crisi a les drassanes de Navantia ha dividit PSdG –partidaris de la posició defensada pel Govern estatal– i BNG.

Xavier Vence adverteix pocs canvis a la política financera, "i aquesta era una demanda dels dos partits, quan estaven a l'oposició". Les dues principals entitats gallegues, Caixa Galicia (al nord) i Caixa Nova (al sud), "no han reformat encara el seu funcionament". "Sí que hi ha canvis estructurals a la Conselleria de Medi Rural, amb la llei de banc de terres, l'articulació de serveis tecnològics al sector agroalimentari, etcètera, com també a Indústria: es posa més èmfasi en la política d'innovació i en l'estructuració dels sectors productius, amb un clúster de sectors d'un cert nivell tecnològic i audiovisual, de la indústria alimentària i de les telecomunicacions...", si bé el mateix Vence esperava "apostes més fortes", reconeix "l'esforç per posar ordre al sector eòlic, que es movia per interessos particulars, i la millora de les infraestructures i dels serveis energètics, així com l'ambiciós pla de creació de sòl industrial, ja que a les zones més dinàmiques del territori no n'hi ha prou".

Lago, alhora, ressalta que hi ha pocs casos de deslocalització –"el tancament de La Toja era previsible"– i para atenció sobre el canvi de mans d'empreses de capital gallec, com Calvo –"venuda en heretar-la una nova generació"– i Fa-

desa –"va morir la filla del propietari, que havia de fer-se'n càrrec".

Euroregió. Lago introdueix el tema per destacar que cada vegada hi ha més iniciatives conjuntes entre Galícia i el nord de Portugal: "Nosaltres som més rics, però ells, sobretot al voltant de Porto, tenen molta força. De Ferrol a Porto hi ha un continu que es multiplicaria amb una autovia i l'alta velocitat. Hi ha una potencialitat major que entre el País Basc i Aquitània o Catalunya i Migdia-Pirineus." "Hi ha l'Eixo Atlàntic –apunta–, que aplega les catorze ciutats més importants d'un i altre costat, però no arriba a ser ni un *lobby*."

Aquesta potencialitat ha rebut una dutxa d'aigua freda fa poc: els executius espanyol i portuguès han situat la seu del centre de cooperació entre els dos estats a Badajoz, per animar l'eix Lisboa-Madrid, decisió criticada pel PP gallec.

Cao pensa que "entre Galícia i el nord portuguès hi ha complementarietat, però també competència, per exemple a l'hora de captar inversió forana. A Portugal els sous són més barats, i l'interencionisme mediambiental, menor".

Vence també saludaria més ambició: "No s'aprofiten totes les capacitats de la cooperació transfronterera. Galícia té un problema d'excentricitat a l'estat i un bon mercat a Portugal. Des dels vuitanta, les empreses s'han internacionalitzat, però no prou, tenint en compte que hi ha una tradició històrica i idiomàtica comuna, i una cultura i estructura social molt semblant. Pel PP, enfortir els llaços amb Portugal feia perillar l'espanyolitat de Galícia, i és semblant amb el PSOE. Per si no n'hi ha prou, els governs portuguesos són cauts per natura." Sobre la connexió per alta velocitat, aquest catedràtic troba dos problemes: "l'un, que a la part espanyola l'AVE s'ha retardat molt, i la connexió amb Portugal no està prevista per la UE; i del costat portuguès, l'estancament de la seua economia des de final dels noranta. Firmaria l'AVE Ferrol-Vigo per al 2011".

Ni se sap quan farà cap a Porto. Dia re dia, però, milers de treballadors portuguesos, sobretot de la construcció, operen a Galícia. I molts joves gallegos són cambres a Balears o Canàries; d'altres, de més qualificats, estan ocupats a Barcelona o a Londres, amb sous bastant més alts dels que rebrien a Galícia.